

Antonín Veverka

K padesátému výročí založení Komunistické strany Československa

Kybernetika, Vol. 7 (1971), No. 2, (89)--91

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/124248>

Terms of use:

© Institute of Information Theory and Automation AS CR, 1971

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.



This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library*
<http://project.dml.cz>

K padesátému výročí založení Komunistické strany Československa

V letošním roce uplyne padesát let od založení Komunistické strany Československa, která během půlstoletí své existence se stala vedoucí politickou silou našeho lidu. Ve své činnosti se vždy opírala o zkušenosti mezinárodního dělnického hnutí, o pomoc Komunistické internacionály a zejména Komunistické strany Sovětského svazu. Dějiny KSČ jsou dějinami ustavičného zápasu o zabezpečení a další rozvoj českého a slovenského národa.

Podobně jako pro světové dělnické hnutí, tak i pro vývoj revolučního směru v našem dělnickém hnutí, byla mezníkem Velká říjnová socialistická revoluce. Vznik Československé republiky v roce 1918 znamenal sice jistý pokrok proti reakční habsburské monarchii, avšak třídní charakter tehdejšího československého státu zabraňoval uskutečnit sociální osvobození pracujících. Situaci v československém dělnickém hnutí po roce 1918 a jeho diferenciaci hluboce ovlivnil ustavující kongres III. Komunistické internacionály v březnu 1919 v Moskvě. Leninovy téze o buržoazní demokracii a diktatuře proletariátu poskytly tehdy teoretickou podporu také vznikající československé marxistické levici. Organizační a ideové osamostatňování této levice probíhalo pak postupně. 21. září 1920 začala vydávat svůj vlastní deník Rudé právo, který se stal tribunou české levice a jejím sjednocujícím činitelem. A právě této české levici připadla rozhodující úloha při vytváření komunistické strany. Sjezd konaný ve dnech 14. až 16. května 1921 v Praze se stal ustavujícím sjezdem Komunistické strany Československa. K urychlení sjednocovacího procesu zrodivšího se komunistického hnutí v Československu přispělo zejména osobní jednání V. I. Lenina s československými delegáty na III. Kongresu komunistické internacionály. Dalším významným historickým mezníkem v dějinách revolučního dělnického hnutí v Československu se stal V. sjezd KSČ, který zvolil do čela strany Gottwaldovo vedení schopné vést stranu k tvořivému uplatňování marxismu-leninismu v československých podmínkách.

Mimořádnou úlohu sehrála KSČ v hospodářských a politických bojích lidu v letech hospodářské krize 1929—1933. V těchto bojích vyrostla KSČ v sílu schopnou nejen

hájit sociální zájmy pracujících, nýbrž i v nejdůležitějšího obránce československé státní samostatnosti a národní svobody Čechů a Slováků. Záchrana samostatné existence českého a slovenského národa se stala základním cílem strategické orientace strany za nacistické okupace, kdy stála v čele protifašistického boje. Osvobození Československa Sovětskou armádou bylo základním předělem v nejnovějších dějinách Československa. Revoluční přeměny uskutečněné v roce 1945 významně upevnily lidově-demokratickou republiku a KSČ se stává ve volbách nejsilnější politickou stranou ve státě. Politická krize vyvolaná buržoazními stranami skončila 25. února 1948 rozhodným vítězstvím pracujících vedených KSČ, která ústavní cestou nastolila diktaturu proletariátu a vstoupila do období výstavby socialismu. Základním předpokladem této výstavby po únoru 1948 bylo upevnit moc pracujícího lidu v čele s dělnickou třídou a komunistickou stranou.

Jako vedoucí politická síla naší společnosti organizovala KSČ v poválečném čtvrtstoletí velké dílo socialistických přeměn v našem státě. K vymoženostem socialistické výstavby nepatří jen ekonomické výsledky a rozvoj materiálních podmínek života, ale i přeměny v myšlení našich lidí a kulturní rozvoj naší společnosti. Socialismus vytvořil nebývalý prostor pro plný humanistický smysl rozmachu vědy, techniky a vzdělání; připravil mimořádně příznivé materiální a duchovní podmínky pro rozvoj vzdělanosti a umění. Výrazným dokladem péče strany a socialistické společnosti o rozvoj vědy bylo vybudování vrcholných vědeckých institucí nového typu — založení Československé akademie věd v roce 1952 a Slovenské akademie věd v roce 1953. Obě instituce vyrostly záhy v mohutné socialistické výzkumné organizace. Postupně byly i u nás — především na podkladě bohatých zkušeností sovětských — vytvořeny předpoklady pro soustavný, plánovitý rozvoj vědeckého bádání. Stát převzal veškerou péči o hmotné zabezpečení výzkumu a výchovu nových vědeckých pracovníků. Badatelský a aplikovaný výzkum dosáhl v řadě oborů vynikající, mnohdy světové úrovně.

Závažnou otázkou dneška je rozvoj a působnost vědecko-technické revoluce. Pro její rozvíjení připravuje a otvírá prostor základní věda, na jejíž výsledcích závisí kvantitativně nové, etapové změny hmotné výroby a duchovního života společnosti. Druhou část vědeckého poznání tvoří užitá věda, která bezprostředně pohání vědecký a technický pokrok. Ale přes její efektivnost a účinnost zůstává prvenství vědě základní.

Pokud jde o spojení vědy s praxí, plně je nutno souhlasit se slovy člena korespondenta ČSAV Radovana Richty, jenž na konferenci Ústavu pro filosofii a sociologii ČSAV v říjnu 1970 konstatoval: „Socialismus je neuskutečnitelný bez nového vývojového stupně techniky (technická kybernetika apod.), který dovoluje technizaci, automatizaci nejen elementárních mechanických, ale všech úkonů jednoduché pracovní síly uvnitř bezprostřední výroby. Automat už vlastně není pouhý stroj: je to systém, který sám používá stroje; předpokládá tedy technizaci všech obslužných úkonů a vindikuje člověku v poměru k výrobnímu procesu pouze řídicí a kontrolní funkce. Automatické systémy, moderní výrobní, dopravní, seřizovací, spotřební atd. technika jsou pro socialistickou společnost stejně potřebné a nezbytné, jako byly tovární stroje pro buržoazní civilizaci.“ Úroveň vědy a techniky se stává jedním z limitujících faktorů vývoje celé naší společnosti. Jsme

si dobře vědomi zodpovědnosti, kterou před stranou i před naším pracujícím lidem v tomto směru máme. 91

Proto také KSČ právem při hodnocení vědeckých i technických pracovníků vychází nejen z jejich rozumových schopností, rozsahu vědeckých prací, ale současně z toho, do jaké míry uplatňují své schopnosti ve prospěch celé naší společnosti a jejího dalšího rozvoje.

ANTONÍN VEVERKA

*předseda Vědeckého kolegia
technické kybernetiky a elektrotechniky ČSAV*